

ня прийомів, а наслідок. А в наслідку маємо по-європейськи рафіновану, з лаконічною сценографією постановку, де вібруючий психологізм стосунків не розмивається зайвиною - жесту, тексту, бутфорської деталі. Природно, в цьому разі виявляються недоречними вишиванки, «косівські» мисники, вечорниці та коломийки. Жодних масових сцен, «народного побуту» як тла для трагедії «забитого гучульського селянина».

І однак вистава від цієї нівельованості етнографічного компоненту не втратила українського характеру. І п'єса Франка - психологічна, емоційно-перенасичена - не перестала бути Франковою. На сцені пилося те саме гірке вино «Украденого щастя», лише більш високої концентрації, і від того питва забивало дух і акторам, і глядачам.

Театрознавець Валентина Заболотна: «Митницький привернув увагу публіки тим, що запропонував їй могутню стихію пристрастей. І цей «емоційний театр» своїм корінням проростає в український національний театр».

На обговоренні вистави багато говорилося про різні системи сценічного мислення, їх реалізацію в сучасних національних театрах. Може, ще й тому, що у приміщенні театру російської драми постійно дає свої вистави Еймунтас Некрюшюс, і саме напередодні були по-

казані «Три сестри». Театр Некрюшюса - театр геніальної «ореченої метафори», де людина проявляється через річ, через пластичний образ, і навіть не стільки людина, скільки її стан, духовне буття: вже не важливо, хто це - Ірина, Маша; це якесь «космічне» існування емоцій, характерів, стосунків... У Митницького первинна людина, а світ навколо неї є її породженням.

Дешифрувати складні сценічні побудови, безумовно, надзвичайно цікаво. Але «Украдене щастя» примусило згадати, якою розкішшю на сцені може бути жива людська емоція (а не метафора емоції). Якщо потрібно теоретичне обґрунтування, то краще знову надати слово театрознавцеві: «Опора на почуття героїв видається мені дуже перспективним напрямом. Адже ми загубили, по суті, людину в мистецтві. Жорстка структура сюжету, специфіка сучасної сценічної образності мало-помалу призвели до непотрібності актора на сцені як живої істоти. Є маріонетка, де важить силует, «краса» або «некраса» - тобто, людська «фізика», а не її душа. Нині, дійшовши до дна в цьому напрямку, театр починає «виринати» і повертається до людини. І в цьому розумінні Едуард Митницький - один із найпрогресивніших сучасних режисерів».

Безумовно, цій постановці, як і будь-якій іншій театральній виставі, а надто здійсненій «на виїзді», за обмежений у часі період (35 репетицій для такого твору - неймовірно мало) можна багато що закинути. Трохи вадить надмірна довіра до перекладу - загальнолітературного, а не сценічного, якогось дистильовано-позачасового у передачі понять.

Не дуже вдалими є музичне оформлення - суцільні штампи, музичні кліше «українськості». Можливо, для «іноземного» вуха пісня «Стоїть гора високая» є однозначно українською, але якою недоречною, коли йдеться про «карпатську» Україну! Чи пісня, навіть швидше романс «Чи винна голубка, що голуба любить?» у вустах п'яного Миколи...

Проте, запрошення українського режисера до столиці такої «театральної» держави, як Литва, і незаперечний успіх здійсненої там постановки не є чимось буденним і пересічним у бутті нашої культури. Звісно, ми знаємо, що у нас є добра драматургія і цікаві режисери. Але ж як гарно, коли про це дізнаються й інші.

P.S. Зателефонував Лінас Зайкаускас, повідомив, що виставу «Украдене щастя» запрошено до участі в найпрестижнішому в Литві міжнародному театральному фестивалі «Лайф».

«ЦІНА КРОВІ» в Першому українському театрі для дітей та юнацтва у Львові

На сцені цього найстарішого театру для юних глядачів, який святкує свій 75-й ювілейний сезон, відбулась прем'єра вистави «Юда» за п'єсою Спиридона Черкасенка «Ціна крові». Ім'я і творча спадщина цього українського поета, прозаїка і драматурга були довгий час насильно вилучені з української культури і повертаються до читачів тільки тепер.

Виставу здійснив тернопільський режисер Петро Ластівка разом із художником Володимиром Грималюком, художником по костюмах Дарією Зав'яловою, композитором Богданом-Юрієм Янівським та художником по світлу Миколою Новосадом. У заголовній ролі - Борис Тріус. Разом із акторами: Христіною Кедич, Богданом Вавриком, Олегом Янчиком, Василем Гуралем, Людмилою Гаран, Оленою Баштою, Дмитром Розуменком, Олегом Витвицьким та іншими виконавцями на сцені театру дається глибокий апокрифічний аналіз оригінального тлумачення євангельського сюжету - зради Юдою Христа: «Благими намірами дорога вимощена до пекла».

Акцентуючи увагу на образі диявола-зрадника, театр намагається з більшою силою відтінити світлий образ Христа, котрий незримо присутній протягом усього сценічного твору.

Любов Янас

мистецька

хроніка

Сцена з вистави «Юда» за п'єсою Спиридона Черкасенка «Ціна крові». Юда - заслужений артист України Борис Тріус. Бартімей - Олександр Дейцев.